

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6433/2546

นาย อินทร์ ศรีสม กับพวกผู้ร้อง วัด เขابันไดอิฐผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1675, ป.พ.พ. มาตรา 1657, ป.พ.พ. มาตรา 1623

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ตายซึ่งเป็นพระภิกษุเขียนพินัยกรรมขึ้นเองทั้งฉบับ มีการลงวัน เดือน ปี และลายมือชื่อของผู้ตายไว้ครบถ้วนถูกต้องตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1675 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ โดยเฉพาะข้อกำหนดในพินัยกรรมข้อ 1 ที่ระบุว่า"ทรัพย์สินเงินทองและเข้าของต่างของข้าพเจ้าที่อยู่ในห้องของข้าพเจ้านี้มอบให้กับทายาทของข้าพเจ้า ในเมื่อข้าพเจ้าตายไปแล้ว" นั้น ก็มีความหมายชัดเจนอยู่ในตัวแล้วว่า ผู้ตายประสงค์จะยกทรัพย์สินเงินทองทั้งหมดซึ่งรวมทั้งเงินในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารที่พบในห้องนอนของผู้ตายให้แก่ทายาทเมื่อผู้ตายมรณภาพ การที่ผู้ตายเขียนข้อความเพิ่มเติมต่อไปว่า "และสมุดฝากในธนาคารต่าง ๆ ด้วย" แม้จะไม่ชอบตามมาตรา 1657 วรรคสอง เพราะผู้ตายมิได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ก็มีผลเพียงว่าไม่มีการเติมข้อความดังกล่าวเท่านั้นส่วนข้อความอื่นยังคงสมบูรณ์ หากมีผลทำให้พินัยกรรมที่สมบูรณ์อยู่แล้วต้องตกเป็นโมฆะไม่

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับพระภิกษุเปลื้องสีสมหรือศรีสม ผู้ตายซึ่งมรณภาพเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2539 ด้วยสาเหตุอุบัติเหตุรถชน ก่อนมรณภาพผู้ตายได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกทั้งหมดให้แก่บรรดาทายาทมิเหตุขัดข้องในการจัดการทรัพย์สินมรดก ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งนายฤชา ศรีสม และนางลำจวน มั่งคั่ง ซึ่งไม่เป็นผู้ต้องห้ามมิให้เป็นผู้จัดการมรดกตามกฎหมายเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายนางลำจวน มั่งคั่ง ยื่นคำร้องคัดค้านว่า ผู้คัดค้านเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับพระภิกษุเปลื้อง เป็นทายาทมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของพระภิกษุเปลื้องประสงค์จะขอจัดการทรัพย์สินมรดกของพระภิกษุเปลื้องร่วมกับนายฤชา ศรีสม และนายเกษม ทองเพชรวัดเขابันไดอิฐยื่นคำร้องคัดค้านว่า ผู้ร้องและนางลำจวนไม่ใช่ทายาทตามที่ระบุไว้ในพินัยกรรม ไม่มีสิทธิเป็นผู้จัดการมรดก ทรัพย์สินมรดกของพระภิกษุเปลื้องตกเป็นของวัดเขابันไดอิฐ เพราะเป็นทรัพย์สินที่พระภิกษุเปลื้องได้มาระหว่างอยู่ในสมณเพศและขณะมรณภาพมีภูมิลำเนาอยู่ที่วัดเขابันไดอิฐพินัยกรรมและข้อกำหนดในพินัยกรรมตกเป็นโมฆะเนื่องจากการปลอมลายมือชื่อของพระภิกษุเปลื้องในพินัยกรรมข้อ 1 ที่มีข้อความว่า "และสมุดฝากในธนาคารต่าง ๆ ด้วย" โดยใช้ปากกาคนละสี ทั้งไม่มีลายมือชื่อพระภิกษุเปลื้องลงชื่อกำกับไว้ ผู้คัดค้านมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของพระภิกษุเปลื้อง ประสงค์จะขอเป็นผู้จัดการมรดกของพระภิกษุเปลื้อง ขอให้ศาลพิพากษาว่าพินัยกรรมตกเป็นโมฆะ และยกคำร้องขอของผู้ร้องและคำร้องคัดค้านของนางลำจวน และมีคำสั่งตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของพระภิกษุเปลื้อง ระหว่างพิจารณา ผู้ร้องและนางลำจวน มั่งคั่ง ตกลงให้นางลำจวนและนายฤชาศรีสม เป็นผู้จัดการมรดกร่วมกัน และเพื่อความสะดวกในการพิจารณาศาลชั้นต้นให้เรียกผู้ร้องว่า ผู้ร้องที่ 1 เรียกนางลำจวนว่า ผู้ร้องที่ 2 และเรียกวัดเขابันไดอิฐว่า ผู้คัดค้านศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ตั้งนายฤชา ศรีสม และนางสาวลำจวน มั่งคั่ง (ที่ถูกนางลำจวน มั่งคั่ง) ผู้ร้องที่ 2 ร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของพระภิกษุเปลื้อง สีสม หรือศรีสม ผู้ตาย ให้ยกคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านคำฤชาธรรมเนียมให้เป็น

พบบุคคลค้ำานอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พินาศาณียัน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพบบ
ผู้ค้ำานฎีกาศาลฎีกาวิญญ์ว่า "พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ร้องทั้งสองเป็น
พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับพระภิกษุเปลื้อง ศรีสม ผู้ตาย ซึ่งขณะมรณภาพจำพรรษาอยู่ที่วัด
ผู้ค้ำาน หลังจากผู้ตายมรณภาพได้มีการเปิดห้องหรือกุฏิผู้ตายพบเงิน สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร
พระเครื่อง และทรัพย์สินอื่น ๆ อันเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ตามบันทึกมติของคณะกรรมการ
เก็บรักษาทรัพย์สินพระเปลื้อง รายการสำรวจทรัพย์สินภายในห้องพระเปลื้องเอกสารหมาย ร.6
และพินัยกรรมที่ผู้ตายเขียนเองทั้งฉบับเอกสารหมาย ร.7 ระบุยกทรัพย์สินมรดกทั้งหมดให้แก่ทายาท
ผู้ตาย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ค้ำานว่า พินัยกรรมตามเอกสารหมาย จ.7 เป็นโมฆะ
หรือไม่ที่ผู้ค้ำานฎีกาว่า พินัยกรรมดังกล่าวมีการเติมข้อความว่า "และสมุดฝากในธนาคารต่าง ๆ
ด้วย" โดยไม่มีลายมือชื่อของผู้ทำพินัยกรรมลงกำกับไว้เป็นการไม่ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดจึง
ตกเป็นโมฆะนั้น เห็นว่า ข้อความดังกล่าวเป็นลายมือชื่อของผู้ตายที่เขียนต่อเนื่องกับข้อความอื่น
และอยู่ในบรรทัดเดียวกัน แม้จะมีสีหมึกเข้มกว่าข้อความอื่น ก็หาเป็นข้อบ่งชี้เด็ดขาดที่แสดงให้เห็น
ว่ามีการตกเติมข้อความแต่อย่างใดไม่ ทั้งปรากฏว่าพินัยกรรมเอกสารหมาย จ.7 เป็นพินัยกรรมที่
ผู้ตายเขียนขึ้นเองทั้งฉบับ มีการลงวัน เดือน ปี และลายมือชื่อของผู้ตายไว้ครบถ้วนถูกต้องตามที่
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1675 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ โดยเฉพาะข้อกำหนดใน
พินัยกรรมข้อ 1 ระบุว่า "ทรัพย์สินเงินทองและเข้าของต่างของข้าพเจ้า (น่าจะเป็นข้าพเจ้าของต่าง ๆ
ของข้าพเจ้า) ที่อยู่ในห้องของข้าพเจ้านี้มอบให้กับทายาท (น่าจะเป็นทายาท) ของข้าพเจ้า ในเมื่อ
ข้าพเจ้าตายไปแล้ว" นั้น ก็มีความหมายชัดเจนอยู่ในตัวแล้วว่า ผู้ตายประสงค์จะยกทรัพย์สิน
เงินทองทั้งหมดซึ่งรวมทั้งเงินในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารที่พบในห้องนอนของผู้ตายตามราย
การสำรวจทรัพย์สินเอกสารหมาย ร.6 ให้แก่ทายาทเมื่อผู้ตายมรณภาพ ลำพังข้อกำหนดดังกล่าว
ย่อมทำให้พินัยกรรม เอกสารหมาย จ.7 เป็นพินัยกรรมที่สมบูรณ์ตามกฎหมายอยู่แล้ว การที่ผู้ตาย
เขียนข้อความเพิ่มเติมต่อไปว่า "และสมุดฝากในธนาคารต่าง ๆ ด้วย" แม้จะไม่ชอบตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1657 วรรคสอง เพราะผู้ตายมิได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้
ก็ตามก็มีผลเพียงว่าไม่มีการเติมข้อความคำว่า "และสมุดฝากในธนาคารต่าง ๆ ด้วย" เท่านั้นส่วน
ข้อความอื่นยังคงสมบูรณ์ หากมีผลทำให้พินัยกรรมที่สมบูรณ์อยู่แล้วต้องตกเป็นโมฆะแต่อย่างใดไม่
เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ตายมีทรัพย์สินอันจะตกเป็นสมบัติแก่ผู้ค้ำานเพราะผู้ตายได้จำหน่ายโดย
พินัยกรรมไปหมดแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1623 ผู้ค้ำานจึงไม่เป็น
ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายอันจะยื่นคำร้องคัดค้านการร้องขอให้ตั้ง
ผู้จัดการมรดกของผู้ร้องได้ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 วินิจฉัยว่า พินัยกรรมเอกสารหมาย จ.7
ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ค้ำานไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย แล้ว
พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ค้ำานฟังไม่ขึ้น
พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพบบ"

องค์คณะ

สุรพล เจริญจูไร · มงคล ทับเตี๋ย · วิศณุ เลื่อมสำราญ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6433/2546>